

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 5
IM. J. KUSOCIŃSKIEGO
W NOWYM DWORZE MAZOWIECKIM**

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

Aktualizacja: 09.2022 r.

Wstęp

Podstawy prawne

1. Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 59).
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r. poz. 1280).
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325).

Cele realizacji doradztwa zawodowego

Doradztwo zawodowe to zaplanowane i systematyczne działania, prowadzone w celu wspierania dzieci i uczniów w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych, w tym przygotowania do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, polegające w szczególności na prowadzeniu:

- w **oddziałach przedszkolnych** preorientacji zawodowej, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;
- w **klasach I-VI** orientacji zawodowej, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień;
- w **klasach VII-VIII** zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.

DORADZTWO ZAWODOWE JEST REALIZOWANE NA:

- zajęciach edukacyjnych wychowania przedszkolnego;
- obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII;
- zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- zajęciach z wychowawcą.

Proponowane działania i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Przykładowe działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

Przykłady działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Przykłady działań kierowanych do rodziców:

- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez nauczyciela doradztwa zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
podczas:
 - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
 - wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami,
 - prowadzonych przez nauczyciela doradztwa zawodowego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji);
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach edukacyjnych, festiwalu zawodów, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W Szkole Podstawowej nr 5 w Nowym Dworze Mazowieckim w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele przedszkolnej, edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej, nauczyciele-bibliotekarze, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog) oraz inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka szkolna.

Zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób i forma organizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego:

Dyrektor

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z nauczycielem doradztwa zawodowego w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Nauczyciel doradztwa zawodowego

- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów.
- diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;

Wychowawcy

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej)

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej

- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;
- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego.

Nauczyciele-bibliotekarze

- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowują, aktualizują i udostępniają zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włączają się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Zależnie od koncepcji pracy szkoły podstawowej zakresy czynności dla poszczególnych osób angażujących się w realizowanie WSDZ w szkole mogą ulegać modyfikacjom.

Zasoby materialne

Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w specjalnie przeznaczonych do tego sali lub innej sali, w której znajduje się komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny. Doradca zawodowy ma zapewniony dostęp do pracowni komputerowej w celu prowadzenia zajęć grupowych. Uczniowie mogą mieć dostęp do komputerów, na których zaleca się zainstalowane specjalnych programów edukacyjnych.

Wyposażenie doradcy zawodowego stanowią:

- biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców (przewodnik po zawodach, teczki informacji o zawodach, poradniki, materiały zawodoznawcze, ulotki, broszury, klasyfikacja zawodów i specjalności itp.);
- sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablice informacyjne, regały na książki, stojaki na ulotki itp.);
- sprzęt do powielania materiałów informacyjnych (np. drukarka, kserokopiarka);
- zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp.);
- zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
- materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
- materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, np. karty do flipcharta, markery;

Sieć współpracy

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla szkół, także dla szkół podstawowych, stanowią: poradnie psychologiczno-pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne i centra kształcenia praktycznego. Jednakże szkoła dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym. Są to instytucje, placówki, firmy, które mogą być angażowane w działania kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, nauczycieli i rodziców.

Przykłady działań placówek współpracujących ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów;
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego;

- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ);
- prowadzenie dla pracowników szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych;
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN):

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Biblioteki pedagogiczne:

- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie, wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego;
- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych;
- gromadzenie i udostępnianie doradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

Szkoły ponadpodstawowe (szkoły programowo wyższe):

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.;
- prowadzenie laboratoriów, wykładów i warsztatów, rozwijających zainteresowania uczniów;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym – szczególnie dla klas VII i VIII;
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VII i VIII.

Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej:

- informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy;
- przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników;
- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego;
- udzielanie informacji dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES);
- udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy;
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych, np. dotyczących sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Ochotnicze hufce pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery:

- prowadzenie zajęć przygotowujących do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej oraz dalszego planowania kariery;

- prowadzenie seminariów, konferencji, warsztatów;
- wspieranie nauczycieli i rodziców w działaniach doradczych;
- umożliwianie udziału w różnych szkoleniach uczniom, którzy z rozmaitych powodów nie ukończyli szkoły podstawowej w przewidzianym terminie;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.

Pracodawcy:

- współorganizowanie konkursów zawodoznawczych;
- aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm i obserwacji zawodowych;
- przeprowadzanie wywiadów z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy;

Kuratoria oświaty, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin:

- tworzenie sieci doradców zawodowych;
- opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego;
- powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.

Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego;
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby);
- prowadzenie platformy Moodle z informacjami, zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP:

- organizowanie konferencji, szkoleń dla doradców zawodowych,
- organizowanie Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery.

Organizacje pozarządowe:

- propagowanie idei wolontariatu;
- umożliwianie uczniom doświadczenia pracy;
- realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

Roczny plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym na rok szkolny 2022/2023

Plan działań wpisany do szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego.

Obszar	Działanie	Odbiorcy	Termin	Odpowiedzialni
Wspierania dzieci i młodzieży w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych oraz podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.	Organizacja działań zawartych w Wewnętrzny Szkolnym Systemie Doradztwa Zawodowego – aktualizacja WSDZ, zaplanowanie właściwych działań w ramach realizacji godzin wychowawczych, lekcji przedmiotowych, zajęć świetlicowych, specjalistów, itd.	uczniowie, wychowawcy, nauczyciele	wrzesień 2022, w ciągu roku szkolnego	nauczyciel doradztwa zawodowego, wszyscy wychowawcy, nauczyciele i specjaliści
	Prowadzenie zajęć preorientacji zawodowej, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.	dzieci z oddziałów przedszkolnych	w ciągu całego roku, zgodnie z założeniami WSDZ	wychowawcy oddziałów przedszkolnych
	Prowadzenie zajęć w zakresie orientacji zawodowej, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i	uczniowie klas I-VI	w ciągu roku, zgodnie z założeniami WSDZ	wychowawcy i nauczyciele wszystkich przedmiotów, specjaliści, nauczyciel doradztwa zawodowego

	rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.			
	Prowadzenie zajęć grupowych z zakresu doradztwa zawodowego.	uczniowie klas VII-VIII	10 godzin w każdym oddziale, w ciągu roku, zgodnie z założeniami i planem zawartym w WSDZ	nauczyciel doradztwa zawodowego

Program zajęć grupowych z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonych w klasach VII-VIII

Cel ogólny doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych, które jednocześnie wyznaczają treści programowe doradztwa zawodowego:

1. **Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
2. **Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
3. **Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
4. **Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe programu

W obszarach:

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:
 - 1.1. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia);
 - 1.2. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób i innych źródeł;
 - 1.3. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
 - 1.4. charakteryzuje wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej;
 - 1.5. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.
2. SWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:
 - 2.1. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając składowe ich opisów, w tym dróg ich zdobywania;
 - 2.2. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy;
 - 2.3. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
 - 2.4. dokonuje autoprezentacji;
 - 2.5. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
 - 2.6. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy.
3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIE PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:
 - 3.1. analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
 - 3.2. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów;
 - 3.3. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce;
 - 3.4. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.
4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:
 - 4.1. planuje ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów;
 - 4.2. podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
 - 4.3. określa marzenia, cele i plany edukacyjno-zawodowe na bazie własnych zasobów;
 - 4.4. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie kariery i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.

Proponowana tematyka zajęć grupowych doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII

L.p.	Obszar	Temat	Cel ogólny	Cele szczegółowe
1.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Moje umiejętności – moje sukcesy	Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia).	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje swoje sukcesy osiągnięte dzięki umiejętnościom; • dokonuje analizy posiadanych kompetencji (umiejętności, postaw i cech osobistych); • projektuje możliwości wykorzystania własnych sukcesów i posiadanych kompetencji na rynku pracy w przyszłości.
2.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Zdolności i uzdolnienia	Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia).	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pojęciami: zdolny, uzdolniony; • uzasadnia znaczenie zdolności dla rozwoju osobistego i zawodowego; • wyjaśnia, w jaki sposób można rozwijać swoje zdolności; • identyfikuje swoje zdolności w odniesieniu do rynku pracy.
3.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Moje portfolio i e-portfolio	Dokonywanie syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie, wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób oraz innych źródeł.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje o sobie przydatne w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej; • dokonuje syntezy tych informacji w formie portfolio; • charakteryzuje formy portfolio; • uzasadnia znaczenie portfolio.
4.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Czy i ja mogę zostać bohaterem?	Rozpoznawanie własnych ograniczeń jako wyzwań w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje swoje zasoby ze szczególnym uwzględnieniem własnych ograniczeń; • odkrywa, jak można wykorzystać własne ograniczenia jako wyzwania; • planuje sposoby rozwijania swoich mocnych stron i radzenia sobie z własnymi ograniczeniami; • dokonuje analizy i syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o stanie zdrowia, ograniczeniach i możliwościach.
5.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Jakie wartości są dla mnie ważne?	Charakteryzowanie wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wymienia różne wartości i wskazuje ich sens; • tworzy własną hierarchię wartości; • dokonuje wyborów, kierując się swoimi wartościami;

L.p.	Obszar	Temat	Cel ogólny	Cele szczegółowe
				<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego postępowanie zgodne z własnymi wartościami jest ważne w życiu i pracy.
6.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Rozpoznaję swoje aspiracje.	Określanie aspiracji i potrzeb w zakresie własnego rozwoju i możliwych sposobów ich realizacji.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie aspiracji; charakteryzuje swoje aspiracje; wymienia sposoby na pokonywanie przeszkód w dążeniu do zaspokojenia aspiracji.
7.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Zawody wokół nas.	Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów, uwzględniając składowych ich opisów, w tym dróg ich zdobywania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje, gdzie szukać informacji o zawodach szkolnictwa zawodowego; wymienia grupy zawodów; przypisuje interesujące go zawody do grupy/obszaru i znajduje informacje na ich temat; wskazuje różnorodne źródła wiedzy o zawodach i z nich korzysta.
8.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Jak scharakteryzować współczesny rynek pracy?	Wyjaśnianie zjawisk i trendów zachodzących na współczesnym rynku pracy.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje, co to jest rynek pracy; wymienia różnice wynikające z podziału rynku pracy ze względu na zasięg; wymienia problemy rynku pracy; wskazuje, gdzie można znaleźć informacje o rynku pracy;
9.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Moje zasoby a oczekiwania pracodawców.	Porównywanie własnych zasobów i preferencji z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym są zasoby i preferencje; wskazuje wiedzę, umiejętności i cechy charakteru jako zasoby; uzasadnia znaczenie zasobów w kontekście wyboru zawodu; wymienia wymagania rynku pracy; porównuje swoje zasoby z wymaganiami pracodawców; wskazuje zasoby potrzebne do wykonywania danego zawodu.
10.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawiania siebie.	Dokonywanie autoprezentacji.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcie: autoprezentacja; wymienia, co składa się na mowę niewerbalną; uzasadnia znaczenie pierwszego wrażenia; wymienia swoje mocne strony; wyjaśnia, jak powinno dokonać się poprawnej autoprezentacji.
11.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Praca jako wartość w życiu człowieka.	Uzasadnianie znaczenia pracy w życiu człowieka.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie pracy; wymienia, co daje ludziom praca;

L.p.	Obszar	Temat	Cel ogólny	Cele szczegółowe
				<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady przysłów/powiedzeń o pracy ukazujących ją jako wartość; • wyjaśnia znaczenie pracy w nawiązaniu do piramidy potrzeb Masłowa; • uzasadnia, że praca jest wartością.
12.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Wolontariat – wstępem do kariery.	Analizowanie znaczenia i możliwości doświadczania pracy.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje, czym jest wolontariat; • wymienia zalety angażowania się w wolontariat; • wymienia korzyści doświadczania pracy w formie wolontariatu; • uzasadnia znaczenie wolontariatu w zdobywaniu doświadczenia zawodowego.
13.	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Szkoły zawodowe – szkołami pozytywnego wyboru.	Analizowanie ofert szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia przy wykorzystaniu dostępnych źródeł informacji.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia zalety kształcenia zawodowego; • porównuje i ocenia możliwości edukacji na poziomie ponadpodstawowym; • prezentuje możliwe korzyści wynikające z kontynuowania nauki w różnych typach szkół ponadpodstawowych.
14.	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych.	Analizowanie kryteriów rekrutacyjnych do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje ważne informacje w ofercie wybranej szkoły; • podaje, jakich informacji brakuje w analizowanej ofercie szkoły; • podaje przykłady, gdzie można uzupełnić informacje o szkołach; • opracowuje informacje na temat oferty szkół; • analizuje przygotowaną ofertę szkół pod względem możliwości jej wyboru.
15.	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Szkoła podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda.	Charakteryzowanie struktury systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia możliwości kształcenia po szkole podstawowej; • podaje korzyści z ukończenia przez ucznia danego typu szkoły; • przedstawia najważniejsze informacje o typach szkół ponadpodstawowych; • wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy szkołami ponadpodstawowymi; • wyjaśnia, jakie możliwości przebiegu ścieżek kształcenia stwarza obecny system edukacji.
16.	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ	Jak długo uczymy się? Część I.	Określanie znaczenia uczenia się przez całe życie.	<p>Uczeń:</p>

L.p.	Obszar	Temat	Cel ogólny	Cele szczegółowe
	PRZEZ CAŁE ŻYCIE			<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady świadczące o związku uczenia się ze współczesnym rynkiem pracy; • uzasadnia znaczenie edukacji w życiu człowieka; • wyjaśnia istotę uczenia się całościowego.
17.	PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	Kariera zawodowa. Co w trawie piszczy?	Planowanie ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej z uwzględnieniem konsekwencji podjętych wyborów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęcia kariera zawodowa; • wymienia korzyści z planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej; • przedstawia możliwe drogi dojścia do zawodu informatyka; • wymienia, co – oprócz edukacji szkolnej – może pomóc w realizacji zaplanowanej kariery zawodowej.
18.	PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	Jak wybrać szkołę?	Podejmowanie decyzji o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym.	<p>Uczestnik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje preferowane szkoły i kierunki kształcenia, do których chce kandydować; • określa własne oczekiwania i preferencje wobec wybieranych szkół; • podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjno-zawodowej.
19.	PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	Kim chcę zostać w przyszłości?	Określanie marzeń, celów i planów edukacyjno-zawodowych na bazie własnych zasobów.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje czynniki, które pomogą zrealizować marzenia dotyczące kariery edukacyjno-zawodowej; • formułuje osobiste cele; • planuje swoją ścieżkę kariery edukacyjno-zawodowej; • ustala kolejność działań w swoich planach.
20.	PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	Doradca zawodowy – kto to taki?	Identyfikowanie osób i instytucji wspomagających planowanie kariery i wyjaśnianie, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje osobę szkolnego doradcy zawodowego; • wyjaśnia, na czym polega jego rola w szkole; • wskazuje, gdzie i w jakiej formie świadczona jest pomoc doradcza; • rozpoznaje i formułuje własne oczekiwania wobec doradcy; • wymienia korzyści z realizacji doradztwa zawodowego w szkole.

Tematyka zajęć grupowych rekomendowanych do realizacji na zajęciach z wychowawcą i w trakcie innych przedmiotów w klasach VII-VIII

L.p.	Obszar	Przedmiot / Temat	Cel ogólny	Cele szczegółowe
1.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Zajęcia z wychowawcą / Ja w moich oczach	Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia).	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest samoocena; • wymienia swoje mocne strony; • wskazuje wyróżniające go cechy, które wpływają na ich wybory zawodowe; • wymienia obszary (słabe strony), nad którymi powinien pracować oraz podaje na to sposoby, aby osiągnąć cel edukacyjno-zawodowy; • uzasadnia, jakie znaczenie ma wiedza o sobie w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej.
2.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Zajęcia z wychowawcą / Ja w oczach innych (część I i II).	Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia).	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje swoje zasoby istotne dla projektowania przyszłości edukacyjno-zawodowej; • dokonuje syntezy informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych i innych źródeł; • przyjmuje informację zwrotną na swój temat; • dokonuje refleksji dotyczącej własnej osoby.
3.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Zajęcia z wychowawcą / Temperament jak z bajki.	Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia).	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest temperament; • wymienia rodzaje temperamentu; • charakteryzuje pod względem cech dany typ temperamentu; • uzasadnia, dlaczego temperament jest ważny przy podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.
4.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Plastyka / Informatyka / Moje portfolio i e-portfolio (część II i III).	Dokonywanie syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie, wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób oraz innych źródeł.	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje o sobie przydatne w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej; • dokonuje syntezy tych informacji w formie portfolio; • projektuje graficzne formy użytkowe, oprawy portfolio; • korzysta z aplikacji komputerowych, przygotowując dokumenty i prezentacje • przygotowuje portfolio / e-portfolio
5.	POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW	Zajęcia z wychowawcą / Ograniczenia czy możliwości?	własnych ograniczeń jako wyzwania w odniesieniu do	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • weryfikuje prawdę i mity na temat osób z niepełnosprawnością;

L.p.	Obszar	Przedmiot / Temat	Cel ogólny	Cele szczegółowe
			planów edukacyjno-zawodowych.	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co znaczy pojęcie przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania zawodu; • podaje przykłady schorzeń (ograniczeń zdrowotnych), które mogą być przeciwwskazaniami do wykonywania określonych zawodów; • wyjaśnia znaczenie oceny stanu zdrowia przed wyborem zawodu i podjęciem pracy; • analizuje wymagania dla wybranych zawodów pod kątem przeciwwskazań zdrowotnych; • podaje, kto podejmuje ostateczną decyzję o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania wybranego zawodu; • wymienia typy szkół ponadpodstawowych, do których wymagane jest zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych.
6.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Zajęcia z wychowawcą / Marzenia do spełnienia	Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów z uwzględnieniem składowych ich opisów, w tym dróg ich zdobywania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest zawód oraz gdzie można szukać informacji na jego temat; • wymienia składowe opisy zawodów; • identyfikuje istotne informacje, które umożliwiają poznanie interesujących go zawodów; • rozpoznaje zawód na podstawie wykorzystywanych w nim narzędzi – charakteryzujących go atrybutów; • określa wstępnie swoje pierwsze wyobrażenia o wyborze zawodu.
7.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Zajęcia z wychowawcą / W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z ...?	Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów z uwzględnieniem składowych ich opisów, w tym dróg ich zdobywania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje poszczególne zawody ze szczególnym uwzględnieniem zadań, czynności i umiejętności zawodowych; • wskazuje zawody, w których przydatne są: wiedza i umiejętności zdobywane na zajęciach z poszczególnych • przedmiotów; • wymienia źródła informacji o zawodach.
8.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Zajęcia z wychowawcą / Rzemiosło – alternatywą dla młodych zawodowców	Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów z uwzględnieniem składowych ich opisów, w tym dróg ich zdobywania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia informacje o zawodach rzemieślniczych; • wymienia zalety poszczególnych zawodów rzemieślniczych; • podaje nazwy przykładowych narzędzi służących rzemieślnikom do wytwarzania towarów i świadczenia usług; • wymienia umiejętności, zdolności lub cechy przydatne w zawodach rzemieślniczych;

L.p.	Obszar	Przedmiot / Temat	Cel ogólny	Cele szczegółowe
				<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje specyfikę kształcenia zawodowego.
9.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	W roli głównej – wywiad z przedstawicielem zawodu	Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów z uwzględnieniem składowych ich opisów, w tym dróg ich zdobywania	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, na czym polega praca w danym zawodzie; wskazuje możliwe drogi dojścia do tego zawodu; wymienia zalety i wady pracy w danym zawodzie/na danym stanowisku; przeprowadza wywiad wg przyjętych zasad; przygotowuje scenariusz przedsięwzięcia; planuje podział ról i zadań w zespole; organizuje i realizuje przedsięwzięcia wspólnie z zespołem.
10.	ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY	Język angielski / Nowe zawody na rynku pracy	Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów z uwzględnieniem składowych ich opisów, w tym dróg ich zdobywania.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (...) w zakresie następujących tematów: (...) praca (np. popularne zawody i związane z nimi czynności (...))1; wymienia zawody, których nazwy w języku angielskim funkcjonują na naszym rynku pracy; uzasadnia znaczenie języka angielskiego w kontekście poznania wybranych zawodów; charakteryzuje zawód za pomocą słówek w języku angielskim; argumentuje własne zdanie na temat wybranego zawodu w języku angielskim.
11.	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Zajęcia z wychowawcą / W szkole czy poza szkołą? Gdzie się uczyliśmy?	Charakteryzowanie struktury systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest kształcenie formalne i edukacja pozaszkolna; wskazuje formy zajęć i metody kształcenia; wymienia miejsca zdobywania wiedzy, umiejętności.
12.	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Zajęcia z wychowawcą / Co gwarantuje mi szkoła? Kwalifikacje i kompetencje	Charakteryzowanie struktury systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> posługuje się pojęciami kwalifikacji i kompetencji; podaje przykłady kwalifikacji i kompetencji; wymienia wymagania pracodawców dotyczące kwalifikacji i kompetencji.
13.	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Zajęcia z wychowawcą / Wybieram zawód czy szkołę	Charakteryzowanie struktury systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje system edukacji formalnej; wskazuje instytucje wspierające w działaniach związanych z doradztwem zawodowym; opracowuje plan swojej ścieżki edukacyjno-zawodowej.
14.	RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ	Zajęcia z wychowawcą /	Określanie znaczenia uczenia się przez całe życie.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady świadczące o związku uczenia się ze współczesnym rynkiem pracy;

L.p.	Obszar	Przedmiot / Temat	Cel ogólny	Cele szczegółowe
	PRZEZ CAŁE ŻYCIE	Jak długo uczymy się?		<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia znaczenie edukacji w życiu człowieka; wyjaśnia istotę uczenia się całożyciowego.
15.	PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH	Zajęcia z wychowawcą / Co dwie głowy to nie jedna. Kto może mi pomóc w wyborze szkoły i zawodu?	Identyfikowanie osób i instytucji wspomagających planowanie kariery i wyjaśnianie, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa poziom osobistego przekonania o słuszności dokonanego wyboru edukacyjno-zawodowego; wymienia osoby, które mogą wspomóc go w dokonaniu tych wyborów; podaje przykłady instytucji/placówek, które mogą udzielić pomocy w planowaniu kariery zawodowej; wskazuje sytuacje, w których można skorzystać z pomocy pracowników wybranych instytucji/placówek.

Tematykę oraz formy zajęć z zakresu preorientacji i orientacji zawodowej w oddziałach przedszkolnych oraz klasach I-VI dobierają wychowawcy oraz nauczyciele uczący w danych zespołach, uwzględniając udział rodziców w tych działaniach.

WSDZ opracowano na podstawie publikacji autorstwa A. Dziurkowskiej, M. Skoryny, E. Załogi, pt. „Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (WSDZ) dla szkoły podstawowej”, Wyd. ORE, Warszawa 2017 oraz materiałów dostępnych na stronie Ośrodka Rozwoju Edukacji w zakładce „Doradztwo zawodowe” pod adresem: <http://doradztwo.ore.edu.pl>.

Materiały rekomendowane do realizacji WSDZ

1. A. Dziurkowska, B. Fronczek, S. Glaziński, E. Kaczmarek, A. Karmowska, R. Maciejczyk, M. Modelska, H. Pasternacka, A. Sowińska, E. Załoga, „Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami”, Wyd. ORE, Warszawa 2017.
2. B. Czapla, B. Matyszewska, E. Ptasznik, M. Skoryna, „Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej proponowanymi scenariuszami”, Wyd. ORE, Warszawa 2017.
3. J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, K. Nikorowska, „Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami”, Wyd. ORE, Warszawa 2017.

Publikacje do pobrania na stronie: <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>